

31. august 2022

Frederikssund og vandet: Et dige, der kan mere end at holde vandet ude

Vandstanden i verdenshavene stiger - det gælder også Roskilde Fjord. Klimaforandringerne betyder, at der i fremtiden kommer højere vandstande og flere og mere voldsomme stormfloder.

Frederikssund by har allerede oplevet hvor store skader en kraftig stormflod kan forvolde. Mange husker da Bodil skyllede ind over byen i december 2013, og det skal nødig gentage sig. Derfor er arbejdet med udvikling af en højvandsbeskyttelse i Frederikssund midtby sat i gang. Men projektet skal ikke kun holde vandet ude – det skal skabe mere liv i byen.

- I Frederikssund vil vi lave et dige, der skal holde vandet ude af vores midtby. Men det skal kunne mere end dét. Det skal være et anlæg, som bidrager positivt til byen, og som man har lyst til at opholde sig ved. Jeg håber, at rigtig mange borgere har lyst til at give deres besyv med via vores digitale platform. Her inviterer vi nemlig til, at man kan komme med gode ideer og forslag til, hvordan denne kystbeskyttelse skal udformes, siger borgmester Tina Tving Stauning.

Hvis du har idéer til, hvordan kystbeskyttelsen i Frederikssund by skal se ud, eller hvad den skal kunne – så log ind på vi.skaber.frederikssund.dk og beskriv din idé til projektet "Frederikssund møder vandet – livet mellem by og fjord".

Frederikssund ligger lavt

Store dele af Frederikssund midtby ligger lavt i forhold til havets overflade. For at sætte tingene lidt på spidsen kan man sige, at midtbyen er formet som en skål; kommer vandet først over kanten, så bliver alle de lavtliggende huse oversvømmet. De oversvømmelsestruede områder i Frederikssund indeholder helt afgørende funktioner for hele kommunens hovedby – herunder indkøbscenter, gågade, bibliotek, masser af boliger og forretninger, kontorfunktioner, Bløden og det store idrætsområde med Frederikssundhallen. På Bløden og i Mågevejskvarteret har terrænet nogle steder et niveau, der ligger 50-100 cm under vandets overflade. Det samme gør sig gældende på idrætsområdet ved Kalvøen.

Hvad gør andre byer?

Alle kystbyer står overfor de samme udfordringer. Så hvad har andre byer gjort?

Roskilde

Kystbeskyttelse i Roskilde inderhavn. Arkitekt og foto: Cornelius Vöge, Atelier for arkitektur.

I Roskilde er der etableret en løsning, som kombinerer havnepromenade og kystbeskyttelse på havneområdet foran Strandgade i Roskilde Havn. Anlægget udgøres af en betonmur med siddetrin og bord-bænkesæt i træ, som indbyder til ophold. Som besøgende opleves væggen som inviterende, og ikke som den barriere, den samtidig er. Ved at omdanne muren til et byrumsmøbel, kan man let komme til at overse, at der er tale om et kystbeskyttelses anlæg.

Lemvig

Le

Mur i Lemvig. Foto: Lemvig Kommune.

Det samme greb er benyttet i Lemvig, som også har lavet en højvandsmur – Le Mur – der er et højvandsmøbel, der kan benyttes alle de dage, hvor vandet ikke går over sine breder.

Århus

Århus Å. Foto: Urban Mediaspace.

I Århus besluttede man at fritlægge Århus Å, som ellers i mange år havde været gemt væk under jorden. Projektet skulle både bidrage til byens liv og sikre bedre plads til regnvand i byen, men også beskytte byen mod oversvømmelser fra havet. Åen er reetableret som et rekreativt område, hvor der flere steder er indrettet grønne byrum til ophold og nye aktiviteter på vandet. Sluser og pumper beskytter midtbyen mod oversvømmelser, suppleret af en højvandsbarriere.

Hvad skal vi gøre i Frederikssund?

Den 10. september kl. 10-13 holder vi en workshop om kystbeskyttelse af Frederikssund midtby. [Læs mere og tilmeld dig workshoppen.](#)

Her inviterer vi alle interesserede til at komme og være med, når vi skal tale om hvordan projektet kan bidrage til byen. Arrangementet foregår i Frederikssund Hallen. Der vil være lidt at spise og rig mulighed for at komme med alle de ideer og input, man kan komme i tanke om.

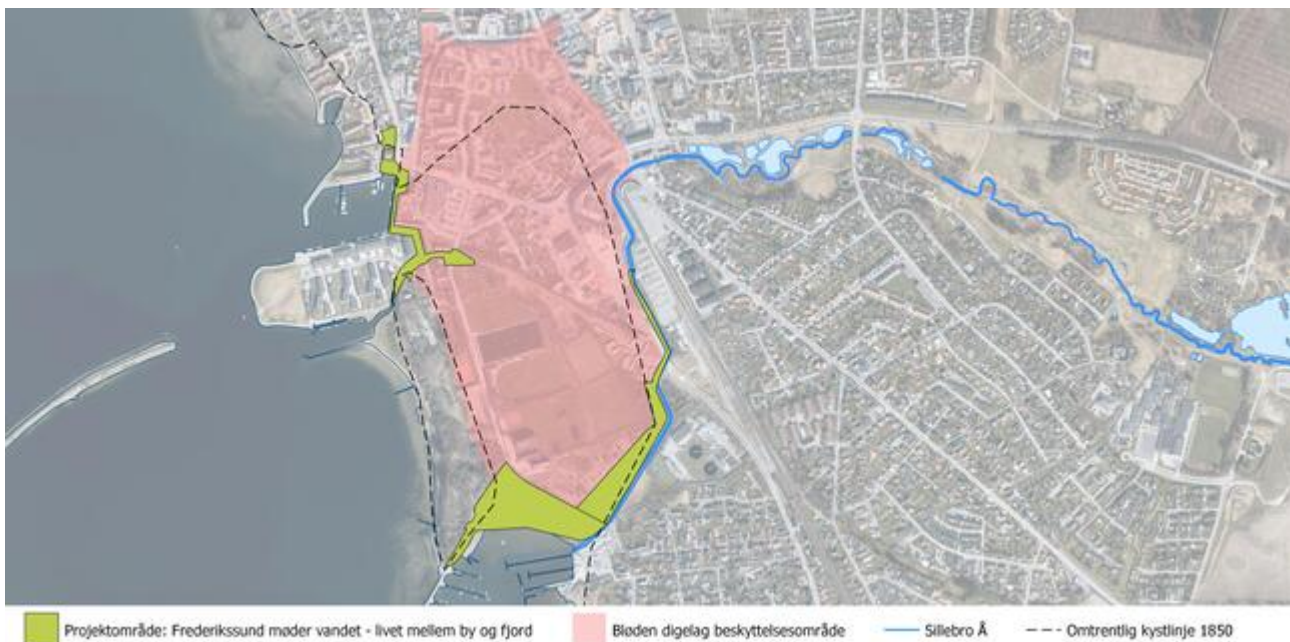
Du kan også deltage online. Hvis du har idéer til, hvordan kystbeskyttelsen i Frederikssund by skal se ud eller hvad den skal kunne – så log ind på vi.skaber.frederikssund.dk og beskriv din idé til projektet "Frederikssund møder vandet – livet mellem by og fjord". Vi samler op på alle de input,

der kommer.

Fakta

Hvorfor er Frederikssund midtby i fare for oversvømmelse, og hvorfor er det kommunens opgave?

I 1800-tallet blev der lavet en stor landindvinding, som udvidede Frederikssunds areal ud i fjorden. Før inddæmningen var Bløden, Mågevejskvarteret, Bruhnsvej, Lille Bløde-kvarteret og hele det grønne idrætsområde lavbundet fjord. Dengang tænkte man ikke på havvandsstigninger. Man udvidede byen med mere landbrugsjord, og den er først blevet bebygget, så tæt som den er i dag længe efter inddæmningen. Det betyder, at vi har en meget lavtliggende bymidte, som vi er nødt til at beskytte mod havvandet.

Kortet viser det område 'Bløden Digelag' omfattede, samt den historiske kystlinje før landindvindingen i 1800-tallet. Det grønne område er det areal, hvor der skal udvikles kystbeskyttelse i projektet 'Frederikssund mødet vandet – livet mellem by og fjord'.

Efter en større oversvømmelse i 1920'erne blev der etableret et digelag, som skulle beskytte mod fremtidige oversvømmelser. Digelaget omfattede en masse små lodsejere, hvilket besværliggjorde opkrævningen af de små økonomiske bidrag. Digelaget blev derfor ophævet i 1970'erne, hvor kommunen overtog digelagets forpligtelser, for at lette administrationen af laget.

De gamle diger og mure fra "Digelaget Bløden" er kun delvist bevarede i dag. Byrådet arbejdede først for en mere langsigtet regional digeløsning, som kunne beskytte hele den sydlige del af Roskilde Fjord. Desværre måtte man konstatere, at lovgivningens rammer for regionale løsninger ikke er særligt gode. Derfor vil Frederikssund Kommune nu beskytte bymidten med et lokalt dige,

der skal afløse den midlertidige beskyttelse med watertubes i den centrale del af Frederikssund.

Frederikssund Kommune har fået støtte til udvikling af projektet 'Frederikssund møder vandet – livet mellem by og fjord' fra partnerskabet 'Byerne og det stigende havvand', som Realdania og Kystdirektoratet står bag.

Kort fortalt

- Frederikssund Kommune overtog i 1970'erne forpligtigelserne for "Digelaget Bløden", og skal derfor sørge for, at midtbyen beskyttes mod oversvømmelser.
- I dag beskyttes byen ved brug af watertubes, som opsættes i tilfælde af stormflodsvarsel.
- Frederikssund Kommune har igangsat udviklingen af en permanent kystbeskyttelse i Frederikssund midtby, der skal overflødiggøre brugen af watertubes. Det lokale dige i Frederikssund midtby skal dimensioneres, så det som minimum kan sikre mod en 100 årshændelse i 2070. Det svarer til en vandstand på 2,25 cm. over daglig vande.
- De konkrete projektområder for kystbeskyttelsesprojektet omfatter: havnepladsen, kajen langs Amsterdamhusene, Stenværksvej, Lystbådehavnen og strækningen langs Sillebro Å fra lystbådehavnen op til Sillebro Shoppingcenter.